

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

ساعت: ۱۰ صبح | نمره: ۱۵ | مدت: ۶۵ دقیقه

شماره نام صحیح اول	نمره عدد	نمره حرف
شماره نام صحیح دوم	نمره عدد	نمره حرف

نیم سال اول ۹۷-۹۶

پنج ساله و هفت ساله

مهر مدرسه

کد پستی:	۲۹۶۱/۰۵
تاریخ:	۱۳۹۶/۱۰/۱۶
محل:	نحو عالی ۱
کتاب:	مبادی العربیه
موضوع:	جلد چهارم: از ابتدای علم النحو تا ابتدای فی المنصوبات

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرس علی: شهرستان: استان:

۰/۵

۱- نقش کلمه مشخص شده در «لَمْ أَرَّ تَلْمِيزاً أَجْدَرَ بِهِ التَّنَاءُ مِنْ صَاحِبِ الاجْتِهَادِ» چیست؟ ص ۴۳

الف) مبتدا

ب) خبر

ج) فاعل

د) اسم «کان» محذوف

۰/۵

۲- در کدام مثال مجوز «مبتدا» واقع شدن «اسم نکره» عام بودن آن است؟ ص ۵۷

الف) كَتَبْتُ هَذَّبَ أَخْلَاقِي.

ب) إِنْسَانٌ خَيْرٌ مِنْ بَهِيمَةٍ.

ج) كُلُّ يَشْتَهِي السَّعَادَةَ.

د) لِكُلِّ عَالِمٍ هَفْوَةٌ.

۰/۵

۳- گزینه صحیح در مورد حروف شبیه «لیس» کدام است؟ ص ۹۱ تا ۹۳

الف) این: غالباً بعد از آن «إلاّ» می آید و عملش باطل می شود.

ب) لات: اگر اسمش اسم زمان باشد غالباً خبرش حذف می شود.

ج) ما: اگر به وسیله «ثم» معطوفی برای خبرش بیاید، مرفوع می گردد.

د) لا: اگر بعد از آن «إن» زائد بیاید عمل نمی کند.

۰/۵

۴- در کدام مثال مقدم کردن اسم «إن» جایز است؟ ص ۹۵

الف) إِنَّ فِي الْجَنَّةِ نَهْرًا مِنَ اللَّبَنِ.

ب) «إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا»

ج) إِنَّ فِي الدَّارِ صَاحِبَهَا.

د) إِنَّ لَنَا لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَى!

۱/۵

۵- اصطلاحات زیر را توضیح دهید. ۱/۵ نمره

الف) لام جحدود: جواب: لامی که بعد از «کان» منفی بیاید تا معنای نفی را تأکید نماید. ص ۱۹

ب) نائب فاعل: جواب: اسمی مرفوع که قبل از آن فعلی مجهول آمده باشد که به آن اسناد داده شده است. ص ۵۰

ج) خبر: جواب: لفظی است که به مبتدا اسناد داده شده باشد در حالی که معنای آن را کامل کند. ص ۵۶

۱/۵

۶- نقش «اسم شرط» را در مثال های زیر بنویسید. ص ۲۷ و ۳۷ - ۱/۵ نمره

الف) «وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ» جواب: مبتدا

ب) «أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ» جواب: مفعول فیه (ظرف)

ج) مَنْ تَضْرِبُ أَضْرِبُهُ. جواب: مفعول به

۱/۵

۷- کلماتی را که «شبه فعل» محسوب شده و می توانند «فاعل» را رفع دهند نام ببرید. (۶ مورد) ص ۴۱ - ۱/۵ نمره

جواب: اسم فاعل، اسم تفضیل، صفت مشبّهه، اسم مبالغه، مصدر، اسم فعل

۸- رابط بین «جمله خبر» با «مبتدا» را در جملات بیان کنید. ص ۶۶ - ۱ نمره

الف) اللُّؤْلُؤُ مِثْقَالٌ بِدَيْنَارٍ. جواب: ضمیر محذوف (مِثْقَالٌ) مِنْهُ

ب) الإِقْتِصَادُ ذَلِكَ نِصْفُ الْعِنْيِ. جواب: «ذَلِكَ» که مشاراً الیه آن مبتدا است.

۹- نقش کلمات مشخص شده چیست؟ ص ۶۸ و ۶۹ - ۱/۵ نمره

الف) هَلْ مَعْدُورٌ أُخُوكَ؟ جواب: نائب فاعل

ب) ما قائمُ أبواه زَيْدٌ. جواب: مبتدای مؤخر

ج) إِنَّمَا قائمُ عَبدَاكَ. جواب: مبتدای وصفی

۱۰- اصل جملات مشخص شده را بنویسید. (محذوف را بیان کنید) ص ۷۱ و ۷۲ و ۸۴ - ۲ نمره

الف) مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ. جواب: فَعَمَلُهُ لِنَفْسِهِ.

ب) لَوْلَا الْعَدْلُ لَفَسَدَتِ الرَّعِيَّةُ. جواب: لَوْلَا الْعَدْلُ مَوْجُودٌ.

ج) خَرَجْتُ فَإِذَا الْعَدُوُّ. جواب: الْعَدُوُّ كَامِنٌ.

د) لَا يَأْمَنُ الدَّهْرُ ذُو بَغْيٍ وَ لَوْ مَلَكًا. جواب: و لو كان [ذُو الْبَغْيِ] مَلَكًا.

۱۱- علت نادرستی جملات زیر را توضیح دهید. ص ۱۰۶ و ۱۰۷ - ۱ نمره

الف) لا رَاكِبَ فَرَسًا فِي الطَّرِيقِ.

جواب: چون «راکب» در مابعد خود (فرس) عمل کرده است (مفعول به) و شبه مضاف است پس باید نصب بگیرد (نه این که مبنی بر فتح باشد).

ب) لا رَجُلَ عِنْدَنَا ظَرِيفَ.

جواب: در صورت فاصله شدن بین اسم «لا» نفی جنس و صفتش، مبنی بر فتح شدن صفت جایز نیست (به خاطر امتناع ترکیب).

۱۲- فرق معنوی «لا» نفی جنس و «لا» شبیهه «لیس» را در قالب مثال توضیح دهید. ص ۱۰۴ - ۱/۵ نمره

جواب: وقتی «لا» نفی جنس بر اسم نکره داخل می شود حقیقت آن را به صورت کامل نفی می کند به عنوان مثال وقتی گفته می شود «لا رجل في الدار» وجود

جنس «رجل» در خانه نفی می گردد، بنابراین جایز نیست بعد از آن گفته شود «بل رجالن» برخلاف «لا» شبیهه «لیس» که می تواند برای نفی جنس باشد یا نفی

واحد، بنابراین بعد از جمله «لا رجل في الدار» می توان گفت «بل رجالن».

۱۳- علت عدم جواز جانشینی «إذا» به جای «فاء» جواب، در جملات زیر چیست؟ ص ۳۰ - ۱/۵ نمره

الف) مَنْ يَجْتَهِدْ فَهُوَ يَنْجَحُ. جواب: چون «ادات شرط» موجود در جمله (مَنْ) غیر «إِنْ» و «إِذَا» است.

ب) إِنْ تَغَيَّبَ زَيْدٌ فَإِنَّ أَخَاهُ حَاضِرٌ. جواب: چون جمله جواب شرط با وجود اسمیه بودن با یکی از نواسخ (إِنْ) شروع شده است.

ج) إِنْ أَطَاعَ بَكَرٌ فَسَلَامٌ عَلَيْهِ. جواب: چون جمله جواب شرط، دارای معنای دعایی بوده و خبری نیست.